

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№290 (8510) 1957 оной декабрин 12, четверг Сэн 20 мүнгэн

Спортивна хүдэлмэри улам найжаруулая!

Энэ жилдэ республикын спортивна организацинууд, спортсменүүд зарим тэдм амжалта туйлахан, физкультура, спортдо янала олон хүн хабааданшы байна. Республикын эрхим боксёрнууд Бадмаев, Жигмитов, Николаев гурбан шадбарья дэвсгэлүүхн түлөө оролдононой ашаар СССР-эй спортын мастерай нэрээрэгдэ хүртээн байна. Мүн мэргэн буудагша Варфоломеев бааа СССР-эй спортын мастерай нэрээрэгэ олонхой.

Үнгэрэгшэ үбэл манай республикын хүдөөгэй санашаадай команда Киров город ошожо, байн үрэ дун харуулаа хөн. Мүнөө зундаа хүнгэн атлетигээр республикын II рекорд тогтоогдоо. Нүүлэй үедэ мартагданхай шахуу байхан бурядай эртэ урда сагай спорт—хур харбаан мүнөө зундаа эдэбхитэйгээр хүгжөөгдээн байна. Түнхэнэй, Яруунын, Кударын аймагуудта шэнэ стадионууд баригдаа. Каменск тосхондо, Городок городто олонинтэ ажалшадай хүсөөр спортивна залууд баригдажа байна.

Энэнтэй хамта, физкультура, спорт хүгжөөх хэрэгтэ олон дутагдал ушарна. Шухала шухала янзын спорт хэрэгдэгдээгүй. Илангаа үбэлдөө эрхилдэг спорт мууса дэлгэрүүлэгдээгүй байна. Мүн зарим аймагуудта конькигаар хальтирха, хоккейгээр наадаха спорт дэлгэрүүлэх хэрэг муртэйгээр эрхилэгдэнгүй. Илангаа Байкало-Куларын, Кабанскын, Хорин, Сэлэнгийн аймагуудта энэ спортдо хүнүүдэ хабаадуулаа тушаа хүсэд оролдогдог гаргагдангүй гэхээр. Тэндэхи ажалшадай депуталуудай аймгүйсэдкомуудай дэргэдэхи физкультура ба спортын комитетүүдэй түрүүлэгшэнэр даалгагдан хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандагдажа байна. Эгээл нимэ дээрнээ эдэ болон бусад зарим аймагуудта катогууд хүсэд бэлдэгдээгүй байнаар. Үбэлэй спорт дэлгэрүүлэх хэрэгтэ эдэ мэтын дутагдал ехэ наад, тойбо татадаг байна.

Ингээд Российска Федерацин арадуудай үбэлэй спартакиада болохо байна. Энэ спартакиада хадаа спортсменүүдэй ажабайдалда ехэ удхашанартай. Үбэлэй спортоор нимэ спартакиада ходо үнгэрэгдээгүй бшуу. Энээндэ манай республикын конькишад, санашад, хоккеистүүд болон бусад хабаадаха болоно. Бүхэроссийска энэ спартакиадада түрүү нуури эзэлхын түлөө тэмсэхэ гэшээ манай республикын бүхэ спортсменүүдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. Тимэһээ республикын физкультурын эмхи зургаанууд, спортын бүлгэмүүд, бүхэ спортсменүүд энэ спартакиадада бэлдэхэлэй нилээдгүй ехэ хүдэлмэри ябуулаха ёһотой.

Республикын физкультурын

эмхи зургаанууд, спортын бүлгэмүүд үбэлэй спортивна хүдэлмэрээ спартакиадада бэлдэхэлэй холбожо ябуулаха ёһотой. Гэтэр, мүнөө дээрээ спартакиадада бэлдэхэл хангалтагүйгээр ябуулагдажа байна. Хэрбээ Улан-Удэ городто, Түнхэнэй, Заиграйн аймагуудта бага зэргын хүдэлмэри хэгдэжышэ байгаа наань, олонхи аймагуудта спартакиадада бэлдэхэл хүсэд эхилээдүй байнаар. Уданшегүй январь, февраль харануудта республикын спартакиада болохо байна. Энээндэ шалгархан эрхим спортсменүүд Российска Федерацин арадуудай үбэлэй спартакиадада хабаадалсаха болоно.

РСФСР-эй арадуудай үбэлэй спартакиадада бэлдэхэл тухай КПСС-эй обком наххан тогтоол гаргаа. Тинн промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта, колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүдтэ, хургуулинуудта физкультура ба спортын хүдэлмэриэ найжаруулаха хэмжээ абахынь КПСС-эй горкомууды, райкомууды, городуудай, аймагуудай гүйсэдкомууды, республикын Министруудэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитетды, облпрофсоведэе КПСС-эй обком уялгалаа. Мүн энэ хэрэгтэ комсомолой организацинууд тусгаар үүргэ дүүргэхэ байна. Комсомолой комитетүүд спортивна хүдэлмэри эмхидхэлсэхэ, залуушуулы спортдо олоор хабаадуулаха, РСФСР-эй арадуудай үбэлэй спартакиадада бэлдэхэлэй хүдэлмэри толгойлохо уялгатай.

Үбэлэй спорт үргэнөөр эрхилхын тулада юрын катогууды хэхэ, мүйлхэн дээрэ талмай бэлдэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэридэ комсомолууд, залуушуул олоороо хабаадаха ёһотой гэжэ КПСС-эй обкомой бюорогой тогтоол соо заагдана. Энэ Нарын 20 болотор катогууды, мүйлхэн талмайнууды, санаар хүрэхэ юрын түхээрэгдэ хэжэ дүүргэхэ шухала. Мүн үбэлэй спортын хэрэгтэ — сана, коньки, тухсай хубсаага бэлдэхэ хэрэгтэй. Худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд спортивна хэрэгсэлээр хүсэд хангаха хэмжээ абаха, хүдөөгэй спортсменүүдэ сана, коньки болон бусад хэрэгсэлээр хангаха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа табиха уялгатай.

Манай республикын үбэлэй спартакиадада шалгаралгын эсэсэй мурысөөндэ, мүн РСФСР-эй арадуудай спартакиадада хабаадаха команда нууды бэлдэхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал табиха хэрэгтэй. Эдээр манай республикын нэрэ хүндын түлөө тэмсэхэ болоно гэшээ. Үбэлэй спартакиадада эрхим наймаар бэлдэхын түлөө бүхэ спортсменүүд, комсомолууд, залуушуул тэмсэхэ уялгатай.

РСФСР-эй арадуудай үбэлэй спартакиадада эрхим амжалта туйлаха, спортивна шэнэ рекорд тогтоохо зорилготойгоор бээ хоригты, залуушуул!

Арадай сүүдэй хунгалтын урда тээ

Советскэ хуули ёһые сахигша

Иволгын МТС-эй, аймагай эдээ хоолой комбинадай, Оронгын дунда хургуулин хүдэлмэришэд, албахаагшад, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд аймагай арадай судьяда хандидааар Полина Ильинична Молчанова нэгэн дуугаар нэрлээн байна.

Полина Ильинична Молчанова 1923 ондо Баргажанай аймагай Нестерево тосхондо таряашанай бүлэдэ түрэнэн юм. 1941 ондо Баргажанай дунда хургуули дүүргээд, «Баргузинская правда» газетын редакцияда хүдэлжэ эхилээн. Энэ ажалдаа удааншы болонгүй, мүрдэлгын органдо хүдэлмэришээр эльгээгдээн байгаа. Тиигэжэ Баргажанай, Кабанскын аймагта прокуророй туһалагшаар, хүүдэнь Кабанскын аймагай прокуророор хүдэлмэрилөө.

1951 ондо арадай сүүдэй хунгалта болоходо Иволгын аймагай ажалшад Полина Ильинична Мол-

чанова аймагайгаа арадай судьягаар хунгаа хөн. Тэрэ сагнаа хойшо нүхэр Молчанова энэ тушаалдаа таһалгаряагүйгөөр ажаллана.

Арадай судьягаар хүдэлжэ байха зуураа П. И. Молчанова хунгагшадтай этигэл найдабарине дүүргэхын тула, социалистическэ хуули ёһые бэхжүүлэхын тула хүсэд шадалаа гамнангүй үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Нүхэр Молчанова ажалшадтай этигэлдэ анхаралтайгаар хандажа, эрдэм мэргэжлээ дээшлүүлэхын түлөө ходо оролдогдо юм. Нүхэр Молчанова 1938 онһоо 1942 он болотор комсомолой гэшүүн ябажа, 1943 ондо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гэшүүн болоо хөн.

Коммунистическэ партиин, советскэ арадай үнэн сэхэ басаган Полина Ильинична Молчанова аймагай арадай судьяда кандидатаар 3-дахаяа дэбжүүлэгдэ.

В. Базаров.

Түрүүшүүлэй нэгэн

Гудок дохёо тэмдэг үгэжэ, үдэшин—хоёрдох халаанай эхилышэ мэдүүлнэ. Энэ үедэ «Механлит» заводой томохон цехүүдэй нэгэн болохо механическа цехын хоёр халаанай хүдэлмэришэд хуури хууринуудаа нэлгэжэ, нэгэ зариманин гэртэ бусажа, нүгөөдүүлны хүдэлмэрингөө «үдэрыс» эхилнэ.

—Зай, шимни, мүнөөдэр ямар ажал хэбээр?—гээд хараха янзада яраһан хэбэртэй хүн нүгөөдлөө асууна.

—Гэмгүй даа, Рев Петрович, яһалт юмэн хэгдээл ха: мүнөөдэр тэрэ үсэгдээр эргэшэ автокранай мотор задалда, дугуу дундануудынь хүсэлдүүлээбди, ушөөшышэ юу хээн би ха.— гэжэ нүхэртөө мэдээсээд, баярыс хэлэн тазаашаа гарана.

Ажалдаа үлгэшэ нүхэрнай заводой түрүү слесарьнуудэй нэгэн Рев Петрович Ежов гэшээ. Энэ нүхэрнай ажалай дүй дүршэл экэтэй, цехын эдэбхитэй хүдэлмэришэн юм.

—Манай заводой хүдэлмэришэд «хэнээ арадай сүүдэй заседательда кандидатаар дэбжүүлхэмнай» гэһэн асуудалай гарахада, нэгэн дуугаар нүхэр Ежовой нэрыс нэрлэжэ, өөһэдынгөө этигэл найдабарине мэдүүлэн байгаа, — гэжэ заводой главна механик нүхэр Лукашев хөөрэнэ.

Рев Петрович Ежов 1927 ондо Башкирай АССР-эй Доодо Троицко тосхондо, хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэнэн юм. Нүхэр Ежов бага балшар наһанһаа эхилжэ хүдэлмэри хэһэн байна.

—Эгээн түрүүлэн, 13-тайдаа слесаринн мэргэжэл шудалжа, Доо-

Рев Петрович Ежов

до Троицкин сэмбын фабрикада ажаллаһан байна. Тэрэнэй удаа 1947 оной хабар Бурят-Монголоо ерээд, Улан-Удын «Механлит» заводто слесарээр ажаллажа захалһан байгааб,— гэжэ нүхэр Ежов хөөрэнэ.

Рев Петрович энэ ажалдаа хоёр нара шахуу сар соо хүдэлмэрилөөд байтараа Советскэ Армида мордожо, сэрэгэй алба хэһэн байна.

Нүхэр Ежов сэрэгэй албанһаа 1951 ондо Бурят-Монголоо бусажа ерээд, түрэл болоһон заводтоо ажаллажа эхилһэн байха юм. Заводто ажаллажа эхилһэн үдэрһөө хойшо халаан бүрингөө даабарине үлүүлэн, байн шанартайгаар дүүргэдэг, урагшаа наһаатай хүн байһанаа харуулаһан байгаа. Энэ хүнхэрнай даалгаһан ажалдаа оролдоһотойгоор хандажа, амжалта туйлахын түлөө хоолодо оролдожо байдаг хун.

Заводой партианай организаци үүсхэл, оролдогдо экэтэй, үнэн сэхэ Ежовыс 1952 ондо партиин гэшүүндэ абанан байна. Нүхэр Ежов партиин гэшүүнэй уялгыс нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө үдэр бүри оролдогдо, өөрингөө мэргэжэл шадларине саг үргэлжэ дээшлүүлдэг юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Ежов халаан бүрингөө даабарине 150—170 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Советскэ районной хоёрдохон участогай арадай сүүдэй заседательда кандидатаар дэбжүүлэгдэһэн Рев Петрович Ежовой нүхэрнэйгээ этигэл найдабарине нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэнь лабтай.

Б. Цырепиллов.

Этигэл найдабаринемнай хэрюулаха байха

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ аймагай арадай судьяда кандидатаар Гатап Базарович Шагдуоровыс дэбжүүлхын байна.

Мүнөө Г. Б. Шагдуоров Баргажанай аймагта арадай судьягаар хүдэлнэ. Энэ 3 жэлэй туршада ажаллахадаа тушаалдаа оролдоһо-

той хандадаг, советскэ хуули ёһые наймаар мэдэдэг, арад зоной этигэл найдабарине дүүргэжэ шаддаг байһанаа харуулаа.

Мүнөө дахинаа судьягаар хунгагдба Гатап Базаровичнай манайгаа найдабарине дүүргэжэ байха гэжэ баргажанайхид хөөрөлдэнэ.

Д. Гыргенов.

1957 **ДЕКАБРИН** 1957
15
ВОСКРЕСЕНИ
АРАДАЙ СУДЬЯНАР
БОЛОН
АРАДАЙ ЗАСЕДАТЕЛЬНУУДЫЕ
ХУНГАХА ҮДЭР

АРАДТАА ХҮНДЭТЭЙ СУДЬЯ

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив Октябрьска районной нэгдэххи участогай арадай судьяда кандидатаар Галина Дмитриевна Шишкина нэгэн дуугаар дэбжүүлэн байна.

Галина бага балшар наһатайдаа турлихидөөнь гээгдэжэ үншэрбөшье, Совет засагай анхаралай ашаар эрдэм номдо хураха аргатай болоһон юм. Тиигэжэ 1935 ондо нотагайнгаа дунда хургуулине эрхим сэнгээтэйгээр дүүргээд, Эрхүүгэй финансово-экономическэ институтда хурахаар ошоо бэлэй. Уданшегүй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хатуу шанга ехэ саг эхилжэ, Галина институтда орхио баатай болобо. Бүхэ совет аралтаа хамта Эхэ ороноо хамгаалсажа, Галина Дмитриевна Советскэ Армин эргэдэ алдарта илалтын ехэ замдар ябалсажа гарна.

Дайнай үлүүлээр нүхэр Шишкина хуралсалаа үргэлжэлүүлжэ, 1948 ондо Эрхүүгэй юридическэ хургуулине дүүргэжэ, юристын мэргэжэлтэй болобо. Тиигэжэ Галина Дмитриевна Бурят-Монголоо ажаллахаар эрэнэн юм. Тэрэ сагнаа хойшо Галина Дмитриевна Шишкина Улан-Удэ городой Советскэ, Октябрьска районуудта арадай судьягаар таһалгаряагүйгөөр хүдэлнэ. Арадай бодото судья байха

гээшэ үнхөөрөөшыс хүндэтэй, харюусалгатай хэрэг ха юм. Тимэмэл һэн тула нүхэр Шишкина социалистическэ хуули ёһые, нийтын гуримыс нарин хёрхоор сахихын түлөө, гэмтэ хэрэгүүдыс үнэн зүбөөр шиндэхын түлөө оролдожо, өөрингөө хэрэгэй арюун тушаалыс нэрэтэй түрэтэйгөөр бэлүүлдэг байна. Имгалтал Галина Дмитриевнагай туһаламжын ашаар, анхилдаа аралай заседательнуудаар ажаллажа байһан оюун бэлитгээр, ажалдаа абьяастай олон нүхэдүүд мүнөө бээ дагаад судьянар болоод хүдэлжэ байна. Жэсшэнь, Кабанскын аймагай арадай судьягаар нүхэр Жербаков хүдэлнэ.

Иимэ жэшээнүүд олон. Гална, нүхэр Шишкина нингэ-политическэ хүдэлмэридэ оролдотойгоор хабаадалсадаг. Тэрэ партианай организацин бюорогой гэшүүн байха зуураа, олонинтын дунда хөөрөөдөөнүүдыс хоодоо үнгэрэгдэг байна.

Ленинскэ комсомолоор, агууехэ Коммунистическэ партиар хүмүүжүүлэгдэһэн үнэн сэхэ басаган, арадай судьяда кандидата Галина Дмитриевна Шишкинагай түлөө Улан-Удэ городой Октябрьска районной ажалшадтай дуугаа нэгэн хүн шыншээр үгэхэ байһанһаа лабтай.

Ч. Санжиев.

МЭРГЭЖЭЛ БАЙНТАЙ СЛЕСАРЬ

Алтан бэшэгтэй Хүндэлэлэй грамота... «Ажалда эрхим шанартайгаар бүтээдэг, үйлдэбэрингөө даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэгэйн түлөө» гэһэн үгэнүүд бэшэгтэй. КПСС-эй Улан-Удын горком, горгүйсэдком. Агууехэ Октябрийн 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Ленинэй орденото паровозо-вагонно заводой слесарь Булат-Цырен Астунуовыс энэ грамотаар шагнаһан байна. Грамота дээрхи эдэ үсөөхэн үгэнүүдэй удхань ехэ, совет хүнэй ажалдаа туйлахан амжалтыс, хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандагыс гэршлээ бшуу.

ПВЗ-гэй ээр зэмсэгтэй цех. Ажалдай юрын нэгэ үдэр. Дунда зэргын бээтэй, хурин улаан шарайтай хубуун ехэл анхаралтайгаар, үбшэн хүнине үзэһэн доктор шэнгээр, токарна станогой коробо руу шагаан харана. Ушар шалтаганиньс ойлгононойгоо хүүлээр ээр зэмсэгүүдэ гарган заһабарилжа оробо. Уданшегүй, энэ хубуун энэбхилээн: —зай, операци дууһаба,—гэнэ. Хажуудан байһан дүшөөд наһанай орол хун станогой хүдэлгөөд үзэнэ. Шпинделейн эрьбес тургэн боложо, дунгинаса эрьбэлэнэ. Станогой патрондо томо булад хабшуулаатай.

Токар ололуураа бүри дүтүүлэн табижархыба. Нарихан түмэр зомгоол мушхаралдан хубидажа эхилнэ. Станогойгоо түргөөр заһабариллаһанда токар байрлан: —һайн даа, Булат-Цырен!—гээд эрьбэн харахадан, зэмсэгтэй хайрсагаа баринхай ондоо станок үзэжэ байба. —Энэ хубуун ажаллаа ёһоор лэ шудалжа шадда,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Булат-Цырен Астунуов 1928 ондо Түнхэнэй аймагай Бадарай тайга шадар оршодог Улбунай гэжэ бишыхан тосхондо түрэнэн юм. Ажал хүдэлмэридэ дуратай дээрнээ, колхозойгоо хүүзэнсэдэ хүдэлһөөр эрчим дархан болоһон байна. Уданшегүй армида ошожо, оролдогдо эрмэлзэлгынгээ ашаар артиллерийскэ мастерскойн ахалаша мастер болоһон байгаа.

Тэрэ сагнаа хойшо заводто ажаллаха гэһэн хүсэлтэй ябадаг байба. 1952 ондо сэрэгэй албанһаа табигдажа, дуратай ажалдаа орохо зорилготой Улан-Удын ПВЗ эрэнэн юм.

—Табин хоёр оной декабрь нарада һэн,— гэжэ Булат-Цырен хөөрэнэ.—Цехын үдэ нээжэ ороходом, элдэб найдам болон механизмуудай

наарха, түсрэхэ абяан дуудлажа байдаг бэлэй. Элдэб деталнуудыс ехэ гохоор үргэнэн краанай дэгүүр тэсгэнэн гарахадань, соһоһондоо, хажуу тээшээ халба нүрэхэдэмни, гэндэ байһан хубүүд, басагад энээлдээ һэн. Мастерскойнуудта хүдэлһэншыс һаа, ёһотой ехэ заводто орожо үзээгүй байгаа ха юмбиб. Хара тоһон болоһон хубсаһатай эдэ хүнүүд намда ехэ дүтэрхыгөөр үзэгдөө бэлэй.

Түрүүшын гурба нарын туршада Булат-Цырен хатуу булад гагнадаг боложо, нүүлээрнэ түсээрлэгнүүдыс заһабарилдаг слесаринн мэргэжэл шудалжа эхилһэн байгаа. Хуушанай слесарь Илья Федорович Коробов, механик Николай Михайлович Шатров энэ бурят хубуундэ анхаралтайгаар хандадаг, туһалдаг байба. Мүнөө Илья Федорович пенсионер болоһонхой. Николай Михайлович заводой главна механикагай таһагта ажалладаг. Тэдээр мүнөөшэ Булат-Цыреннээ ажал тухайдань һонирхон асуудаг, «манай хурагша» гэжэ омогорхон хөөрэдэг юм.

Тэрэ гүһээр табан жэл үнгэрөө. Мүнөө нүхэр Астунуов долоодохи

разрядтай, «түсээрлэг» заһабарилдаг эрхим слесарь» гэһэн хүндэт нэрээрэгтэй болонхой. Ямаршыс орёо нарин станогууд эбдэрһэн байт —гарта дүйтэй энэ заһабарилгаша бэлэн болоһон лэ байдаг. Үнгэрһэн үе соо нүхэр Астунуов ажал хэрэгтэ үнэн сэхээр хандажа, эбдэрһэн станогуудыс түрөөр заһабарилдаг байна. Заводой цехын хүдэлмэришэд Булат-Цыренине һайн мэдэхэ. Бариха байһан ээр зэмсэгтэйгээ муудахааа наһаа наань, энэ дарханда сэхэ хандадаг юм. Нүхэр Астунуов уралан нарижуулгын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, оло янзын хүдэлмэри ошонжоруулаа. Нүүлэй үедэ Булат-Цырен өөрингөө даадаг слесаринүүдтэй хамта цехын подъёмно кранине шэнэдхэн хубилгажа, хэдэ мянган түхэригэй арбылалта хэһэн байна.

Мүнөө нүхэр Астунуовай хүтэлбэрилдэг заһабарилгашадй бригада СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада, социалистическэ ороноудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлөгшынээрэй Зүблөөнэй Декларацинда харюу болон, заводойнгоо цехүүдэй техникыс наймаар заһабарилхын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Б. Машкин.

Эрхүүгэй область мяха, ноһоо гүрэндэ тушааха, худалдаха гүрэнэй түсэбыс болзорһоо урид дүүргэбэ

Эрхүүгэй областин хүдөө ажлын хүдэлмэришэдэ хүдөө ажыхыс аашань хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй IX съездын түүхэтэ шиндхэбэрүүдыс бээдүүлэн, мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө 100,3 процентээр, ноһоо гүрэндэ тушааха,

худалдаха түсэбөө 100,1 процентээр болзорһоон урид, декабрин 1-дэ дүүргэбэ. Нёдондой энэ үсэһэндэ орходоо 4,3 мянган тонно ехэ мяхан, 532 центнерээр ехэ ноһон гүрэндэ тушаагдаһан, худалдагдан байна.

Булбарсэ дэмхэйс тойрошо хэмэл одонудай ябадаг тухай

Декабрин 11-дэ үглөөнэй 6 часла хоёрдох хэмэл одон бүмбэрсэг хэмэйс 531 дахин тойроо. Түрүүш хэмэл одон мүн энэ үедэ 1022 дахин дэлхэйс тойроһон байна. Хойто широтагай 25 болон 50 градусай хоорондо наранай гарахын

урда тээ, мүн урда широтагай 0 болон 25 градусай хоорондо наранай ороһоной нүүлээр, үлгүгэй сэлмэг байгаа наань, хоёрдох хэмэл одыс минн нюдөөр хаража болохо.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ойлгууламжын хүдэлмэри улам найжаруулха

Манай республикн ажалшад арадай сүүдье хунгалгада эдбхитэйгээр бэлдэж байна. Энэ хунгалта арадай сүүдэй хүдэлмэри найжаруулха, социалистичкэ хуули ёно, журам заршамые бэхжүүлхэ, ажалшадые коммунистичкэ ёноор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэхэ ёнотой.

Мүнөө республикн городууд, тосхонууд, нууриин газаруудад хунгалтада бэлдэхэлэй хүдэлмэри дүүрэнгэж байна. Хэдэн зуун агитатор өөһэдүнгөө участогуудта гаража, арадай судьянар болон засадагальнуудта кандидатудай намтартай, ажал ябуулгатай хунгалшадые танилсуулна. Тинхэтэе хамта СССР-эй Верховно Советэй ойн баярай сесси тухай, коммунистичкэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Зүблөөнэй Деклараци, Эб найрамдалай манифест тухай ажалшадта хөөржэ үгэнэ.

Хунгалтада бэлдэхэлэй үедэ олохон партийна экин организацинууд, агитколлективүүд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо.

Энэ талаар Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой партийна организацин агитколлективэй хүдэлмэринэй найшаагдамаар. Тус агитколлектив (хүтэлбэрилгэши партийна организацин секретарь нүхэр Кривоногорницын) 12 агитаторнаа бүридэнэ. Ажалай түрүүлүүл, хүдөөгэй интеллигенци агитаторнууд болоод хүдэлмэрилжэ байна.

Семинарта хабаадаһан агитаторнууд дүй дүршлөө халан абалсахаа гадна, колхозой хүтэлбэрилгэшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжлгэдэй лекци, элидхэл шагнадаг юм. Ингэжэ агитаторай семинар ажалда ехэ туһа хүргэдэг байна.

Эндхи агитаторнууд мүнөө хунгалшадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэр фермэ, бригадануудаар ябаад хүдэлмэри хизаартадаггүй, харин хунгалшадай гэртэнэ ошожо, газетэ, журнал уншажа үгэдэг, хонирхолтой хөөрлөөдө хэдэг юм. Агитатор нүхэд Яковлев, Дорфеев, Максимов, Кожин гэгшэд колхозингуудай дунда хүндэтэй болонхой.

Коммунист нүхэр Яковлев һу наалин нэгэдэхи фермын малшадай дунда агитатораар хүдэлдэг. Совет сүүдэй байгууламжа тухай гү, али СССР-эй гражданинуудай эрхэ ба уялганууд тухай, мүн бусад асуудалнуудаар хөөрлөөдө эмхидхэдэг.

Тэрэнэе колхозой байдалтай, колхозингуудай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор үнэгэрдэг. Хөөрлөөнэй үедэ колхозингуудай хэһэн ажалгалта, худалчалнуудые минн орхидоггүй, партийна организацинда, колхозой правленид дуулгажа, зохихо хэмжээ абуулдаг байха юм.

Нүхэр Яковлевай үүсхэлээр социалистичкэ мурьсөөнэй ябаса тухай бюллетень, «Дайшалхы хуудан», плакат-молни фермын дэргэдэ саг сагтаа гаргагдалаг болонхой. «Мүнөөдэр хэн түрүүлнэб» гэгэн самбарта фермын түрүүлүүлэй нэрэ обог бэшгэдэжэ байдаг.

Мүн энэ аймагай Лениней, Ждановой нэрэмжэтэ колхозуудай, Ехэ-Кударын МТС-эй партийна организацинууд ажалшадай дунда политичкэ хүдэлмэри найнаар ябуулна.

Гэхэтэй хамта, КПСС-эй Кударын айкомой энэ асуудалда саг үргэлжэ анхарал хандуулдаг тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Агитационно хүдэлмэрин дүй дүршлэе согсолжо, агитаторнуудай дунда дэлгэрүүлхэ зорилгоор КПСС-эй айком агитаторнуудай 2 семинар, кустовой 3 семинар үнгэргэжэ. Лениней нэрэмжэтэ колхозо харуулан ойлгуулха агитацин хайшан гэжэ эмхидхэгдэдэг тухай тухай бюллетень хэблэн гаргаа.

Ажалшадай дунда агитационно ойлгууламжын хүдэлмэри найнаар эмхидхэнэ жэшээ баримтануудые бусадшы аймагуудай колхоз, МТС, промышленна предприятинууднаа харуулжа болохо байна. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Хэжэнгын аймагай «Эрдэм», Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй партийна организацинууд энэ асуудалаар бага бэшэ юумэ хэнэ.

Гэхэ зуура зарим колхоз, МТС, совхоз болон предприятинуудаар агитацин хүдэлмэридэй анхарал хандуулагдадаггүй байна. Жэшээлхэдэ Хэжэнгын аймагай Худанай деспромхоздохи агитаторнууд хүдэлдэггүй шахуу байһаар.

Партиин айкомууд, партийна экин организацинууд КПСС-эй обкомой наянн пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон политичкэ-гэгээрэлэй хүдэлмэридэй дутагдалнуудаа дарн усадхаха уялгатай.

А. Александров, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитацин таһагай инструктор.

Бэлэн болонхой

Дээдэ Онгостойн хунгуулин пункт хунгалтада хүсэд бэлдэнхүй. Байран лозунг, плакадуудаар шэмэглэдэг. Агитационданы шэнэ газетэ, журналнууд ходоодо байдаг. Хунгалшад үдэнэндөө эндэ сугларжа, СССР-эй Верховно

Советэй ойн баярай сессин материалнуудтай, Деклараци болон Эб найрамдалай манифесттэй танилсана.

Хунгалшадай список шалгагдажа дүүрээ.

С. Балдуев.

КУЛЬТБАЗАНУУДАЙ БОЛОО ГҮТ?

Хотогорой

Нарагуй бүрхэг байһан үдэшин түглэгэр харанхы хаха түрин гэрэлтүүлээр, «ГАЗ-51» маркын шэнхэн машина Анаа голлой баруун бөөр табилуулна.

Хотогоройнай культбаза яларжа харагдабал даа,—гээд колхозой центр тосхонхоо гараһанһаа хойшо абяа шэмэгүй, нэхы дулаан дахынгаа заха руу жэһын татажа шурган ябаһан наһатайшаг хүн нүдэнэйгөө сентшэһэн шэл дээгүүр хараһаан хэлээд:—Хүдөө гүүртэмнэй электрын гэрэлээр яларжа байхадда хэсүү болоод гээшэ даа. Ингээд электрын хүсөөр фермынгээ ажал хэхэдэ ямар хайн болохо ааб,—гэнэ.

Мүнөө дүүжэн харгыгаа хэжэ дүүргээд, үнээдэе һааха электроагрегат тодохобди,—гээд колхозой түрүүлэгшэ Мыжит-Доржи Ширапов хэлэнэ:—Ерхээ хабартаа коммутатор тодхожо, Хотогоройнгоо гүүртэдэ телефон татажа асархабди. Тинхэдэ хүнэй наалгын үдэр бүрин мэдээ правленидэ дуулгажа, тусгаар хүн морин хоёр нарата үдэр бодоод лэ хатаргахаяа болихо даа,—гээд түрүүлэгшын үгээ дүүргэжэ урьдгүйдэ Молон шифер машинаа жоолодоор, культбазын үндэр сагаан байшангай газраа тулсаа эржэ тогтошобо. Культбазын газраа электрын гэрэл яларжа, ямар нэгэн найр нааданай боложо байһандаа, хүн зон олоороо сугларанхай. Илангаяа гүүртын багашуул киногой ерһэндэ ехэл баяртайнууд гүйдэнэ.

Нүхэд, оройтон алдаба гүбди, машинанмай Хори ороһон аад наагаабди,—гээд түрүүлэгшын машинааа буухатаа адли хэлэхэдэ:—Малшаднай ажалһаа һаял ороод байна,—гэжэ МТФ-е даагша Цыжиг Дондоков харуосана.

Охито халуун ажалынгаа һүүлээр уран гоёр шэмэглэгдэһэн культбазадаа малшад сугларжа захална. Ганса Хотогоройн хонид, хүршэ гүүртэ, отаранууднаа хүнүүд эрэнхэй. Уни бутарма дулаахан аад, электрын гэрэлээр яларһан культ-

база соо ороходо аятай зохид гэшын. Элдэб газетэ, журналнуудые малшад уншана. Культбаза соонь 1956—60 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадыхы табанжэлэй түсэб харуулан плакат, аймагай болон колхозой түрүүлүүлэй портретүүд бии. Малшадта кино харуулахаяа ерһэн кинохеманхик Геннадий Агильдин, мүн Анаагай хүдөөгэй клубые даагша Радна Цыренов радио тодхожо, малшадтай дураатай дуу хүгжэм табина. Колхозой центрээ ерһэн наймаалагша Чайковская дэлгүүр наймаагаа хэжэ, ехэл сүлөөгүй тухашарна. Малшад элдэб эд, сахар, шай, даһна, мандарин жэмэс гэхэ мэтэ эдэе хоолой зүйлнүүдые элбэг ехээр абана.

фермэдэ

Колхозой парторганизацин секретарь Базар-Дари Гасаранов улаан бүд хушалтатый ута столый саанһаа аалихан бодожо, нүдэнэйнгөө шэл заһасаган, малшадтай суглаа нээбэ.

Түрүүлэгшын колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ширапов Агучей Октябрийн алдарта 40 жэлэй ойн хүндэлдэ зориулагдан СССР-эй Верховно Советэй ойн баярай сессин түхүгээ удхашанар тухай, уржа Хандалга тухай дэлгэрэнгигээр хөөржэ үгэбэ. Түрүүлэгшынгээ хонирхолтой мэдээлэл шагнаһанай һүүлдэ малшад колхозой зоотехник Мария Гомбоевай тобшо элидхэлэе зүбшэн хэлсэбэ.

Арба харын дүнгөөр социалистичкэ мурьсөөндэ наалишадай дундаһаа Мэдэгаа Мардаева булжа гараһан байба. Энэ наалишан һая үнгрһэн аймагай ХХХ партийна конференци дээрэ областной партийна конференциин делегадаар хунгалдаа.

СССР-эй Верховно Советэй Хандалгатай танилсаад байхадда, харуудан улам найнаар ажаллаха луран хүрэнэ. Манай колхоз бүхыдөө үнээдхэ һу үшөөл бэгаар

хаанабди. Мүнөө бэшэ колхозууд үнээн бүриһөө 1500—2000 литр һу һаана. Үбэлжэлгын үедэ үнээн бүриһөө хахад нүүдһөө бага бэшэ һу һаахын түлөө бидэнэр түрүүлүүлэй жэшээгээр оролдохо ёнотойбди,—гэжэ наалишан нүхэр Мардаева хэлээд:—Би малайһаа үбэлжэлгые найнаар үнгэрэхэ, 10 һара соо үнээн бүриһөө 1314 литр һу һаагаа һаа, жэлэй дүүрэтэр 1450—1500 литртэ хүргэхэб. Ерхээ жэлдэ үнээн бүриһөө һу һаагыге 400 литрээр ехэ болгохо байна,—гэжэ нэмээбэ. Тингээд үнээдэй эдэлүүлгын үшөөл хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэнэ шүгмжэлэн хэлэбэ.

Суглаанай һүүлээр малшад хүдөө ажахын темээр киножурнал, мүн хонирхолтой кинокартина хараба.

Тус колхозой правлени, партийна организаци малшадтайгаа культурна ажаһуудал тушаа ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Нёдондо жэл энэ Хотогор гэжэ газарта наахай үнээдэй томодоходон гүүртэ бии болгоо һэн. Үнээдэй хуушан далай орондо үнээдэй, тугалай шэнэ типовой түхэлэй байранууд баригдаа. Мүн уйтан, муухан, хушалтагүй гэрнүүдэй орондо уужам харуул 2—2 айлай хууха 2 гэр шэнээр баригдан, тинхэдэ уужам культбазын байшан, бани баригдан байха юм.

Хүсэд хайн түхээрлэгтэй культбазатай болоходоо малшад сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэрэхэ бүхы арга боломжотой болоо юм. Эндэ Анаагай залуушуул ержэ, малшадта зүжэг наада харуулдаг, хөөрлөө, уншалга эмхидхэдэг байна. Мүн кинокартина байд гээд лэ гарадаг. Малшадтай үдэр нара бүри үнгэрэгдэнэ.

Иигэжэ Хорин «Путь Сталина» колхозой малшад культбазадаа сугларжа, сүлөөтэй сагаа ашагтай тухатайгаар, культурнаар, хүхюун сэнгэйнгээр үнгэрэгдэ боллоо.

Ц. Дандаров, манай корреспондент

КУЛЬТУРЫН БАЙШАНГАЙ АГИТБРИГАДА

Иволгын аймагай Культурн байшангай агитбригада ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой. Энэ агитбригада ехэнхидэ фермэ, бригада болон үйлдэбрийн бусад һалбарна ажаллажа байгаа колхозингуудта наада харуулна. Һүүлэй үедэ тус агитбригада Гурульбан хүдөөтэй клубта, зооветинститудай һуралсалай ажахыда, Доодо Бүхэндэ ба бусад газарта уранхайханай концерт харуулаа.

Арадай сүүдэй хунгалтада бэлдэхэ болгожо, шэнэ программа мүнөө бэлдэхэдэ. «Коминтерн» колхозой шэнэ клуб соо 1957 оной ноябрийн 29-дэ агитбригада ехэхэн концерт харуулаа. Энэ концертад 200 гаран колхозингууд байлсаба. Тэдэнэр дуу, басни, колхозингуудай ажабайдал, ажал, амаралта харуулан зүйлнүүдые хонирхоһон байна.

Агитбригадынхид уранхайханайгаа номернуудые нотатай ажабайдалтай нягта холбоотойгоор харуулжа гэжэ оролдоно. Жэшээн, частушка, богонихон расказ, бишыхан зүжэг соо түрүүлүүлэй ажал амжалта гэмдэлгэдэг. Тэрэ шэлэн ажалдаа хайша хэрэгээр, һалан хойроогоор хандадаг хүнүүдые шүгмжэллэг байха юм. Тинхэ зуура, агитбригадынхид бүхы номернуудаа идеяно-политичкэе талаһаан удха хайнтайгаар харуулха гэжэ оролдоно.

Мүнөө үедэ Иволгын аймагай Культурн байшан тус агитбригадые түхэрэн жэл соо ходоодо хүдэлжэ байдаг коллектив болгохо, тингээд колхозой болон хүдөөтэй клубуудай дэргэдэ агитационно-уранхайханай бригадануудые эмхидхэжэ, нэн түрүүн культбаза-нуудаар ябуулжа, малшадые хангадаг болохо гэжэ шиндэнхэй.

Н. Карташов, М. Горькийн нэрэмжэтэ республиканска библиотекин директорэй орлогшо.

Оролдосотой библиотекарь

Закаменай аймагай Мэлэ гэжэ тосхондо хүдөөгэй библиотекэ бии юм. Энэ библиотекэ аймаг соогоо найнаар ажаллана.

Арбадахн класс дүүргэдэ библиотекые даагшаар хүдэлжэ эхилһэн Базарсада Ринчинов нэн түрүүн колхозингуудтай холбоо барисаа байгуулжа, номой удхашанар тухай тэдэнэртэ хөөржэ үгэнэ.

Библиотекые даагшын оролдосын ашаар уншагшадтай тоо богонихон саг соо хэдэн зуу болоо. Залуушуулай фермын ахалагша наалишан, комсомолка Цырендолова Доржиева энэ оной ноябрь нара соо Н. Островскийн «Булад яажа хатуужааб», А. Фадеевий «Залуу гварди», М. Шолоховой «Поднятая целина», Ж. Тумуновой «Алтан бороо» гэжэ номуудые уншаа.

Д. Будаев.

ЗУРАГ: ДЭЭРЭ: Ярууны аймагай «Коммунизм» колхоздо 1957-ондо баригданай хургуулин шэнэ байшан. Л. Хайдуравай фото.

Хонидые илгээжэ эхирлүүлнэ, хэнзэлүүлнэ

Суута хонидойн дүй дүршэлтэй танилсахааа холо ойролоо айшадай ерэхэдэ, Борьбегой совхозой дирекци тэдэниие олонхи ушарта Балдан Дабаевай отарада эльгээдэг юм. Тэдэ, тэрэншэ зүйтэй: хэнзэйд хони хурьгад жэшээтэй найнаар байлгагдадаг бэ — Балдан Самбуевичинад; хэн олон хурьга абадаг, ноһоо ерхэй хайшалдаг бэ — Балдан Самбуевич; хэн дүршэл ехэтэйб, хүндшэб, ажал хүдэлмэри тухайгаа хонирхолтойгоор хөөржэ шадхааб, бусалта тулалхаяа ходо оролдожо ябадаг бэ — Балдан Самбуевич...

Хонидые яажа искусственаар үржүүлжэ заабарине Балдан Самбуевич шудалһаар үннэй, энэ шулаха хүдэлмэри хэнзэшэ найдангүй, өөрөө үнгрэгдэг болонхой. —Зарим газарта олон хонидын һубайрһанай байдаг. Хонидой һубайрһалгатай мангаар тэмсэхэ хэрэгтэй. Миини ханахадда, хонид муураг, хайша хэрэгээр, һаланаар үржүүлэгдэһэн боложо, зарим газарта олоороо һубайрна, — гэжэ Балдан хонид хөөрэнэ.

ИСКУССТВЕННААР ҮРЖҮҮЛГЭДЭ—ОНСО АНХАРАЛ

Хонидые яажа искусственаар үржүүлжэ пункт ходоодо ариг сөбөр, элдэб хэрэгсэлүүд, ээр зэмсэгүүд эртэйһээ бэлдэхэдэ, эмихи гуримтай байдаг. Хонидо ороондо оруулжа захалхадда отарынхид хүг унгалһан арбаад хуса хүрэгтөө табича, ороондо орохо болоод ябаһан хонидые олгуулаад, тэдэнэе бүлэг бүлгөөрнэ искусствена аргаар үржүүлдэг юм. Үлгөөгүүр-үржүү-

Үлгөөгүүр хонидой Борьбегой совхозой түрүү хонидон Балдан Самбуевич Дабаев хүдэлмэридөө жэл бүри эрхим амжалта туйлажа, тул абаха, ноһо хайшалха даалгабаряа ходоодо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 114,5 хурьга абажа түлжүүлэ, хонин бүриһөө 3,9 килограмм ноһо хайшалаа. Тингээд энэ декабрь нара соо 100 гаран хэнзэ хурьга абажа, мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абаха зорилготой ажаллажа байна. Энэ хонидон дүй дүршэл тухай доро хэлэгдэхэнэ.

лэгдэн хонид үдэшэ дахин дабтагдажа, заатагуй хоёрдохөө үржүүлэгдэдэг. Хонидой ороондо орохо болоһон, үгье найнаар тодоруулжа, үржүүлэгдэдэг.

Отарын 700-гаад хонид богони болзрто, гол түлэб нара соол ороондо оруулагдажа дүүрэдэг. Хонидоо үржүүлжэ дүүргэд, хүртгэе баһа хүттэй хусанууд дахин дахин табигдажа, һубай үлэһэн хонид элирүүлэгдэдэг юм. Һубай үлэһэн хонид дахин үржүүлэгдэдэг байна.

Отарын хонид грозненско үлгээрэй эрхим хайн, томо, арбаад килограмм нарин ноһо үгдэг хоёр хусын үрөөр үржүүлэгдэдэг. Һайжааруулагдажа байһан нарин, нарибтар, шэрүүбтер ноһотой хонидые нимэ хусын үрөөр үржүүлэхэдэ хурьганин яабшыа эхэнэ үлүү хайн ноһотой хонин болодог юм.

Хүшэ шадал хайнтай хонидые эрхим үлгээрэй хусын үрөөр дабтажа байжа үржүүлэхэдэ һубайрһагүйһөө гадна, олохонинх эхирлэнэ. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэ: 135 хонин эхирлэхэ, тэдэнһээ самга 370 хурьгад абтаа. Тингээжэ бүхыдөө «ардын зуун эхэ хонин бүриһөө 115 шахуу хурьгад абтажа, гээтэ хоролтгүйгээр түлжүүлэгдэнэ байна.

Эхир хурьгадые түлжүүлэхэ тухай Эхир гараһан эмэ хурьгад найнаар түлжүүлэгдэжэ, томо болгодоод, заатагуй хүртгөө үлгөөдэдэг. Тингээжэ мүнөө Борьбегой совхозой отарануудта эхирлэдэг хонид яһалдо олошооро. Хурьгалха хонид, илангаяа хээли эхэтэй болоһон эхирлэхэ хонид хайн харууһалта, эдэлүүлгэндэ табигдажа, эртэнһээ байрала байлгагдадаг. Эндэ хонид үбэлэй хүйтэндэ хурьгалжа, хурьгадынь кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэнэ.

Нарай хурьгадые, илангаяа эхир хурьгадые ехээр нарилжа, найнаар тэнжээхэ, түлжүүлэхэ хэрэгтэй. Хурьгалдай олоороо гаража байха үедэ отарын хонидо байра соогоо үдэр үнүгэй элжээгээр һахиха, хонидо хурьгалуулжа байдаг. Эхирлэн хонидо, хурьгалтань түрүүшын үлрһөө онсо анхарала табигдана. Эхир хурьгадые эхэдэн һайнаар таноулжа, хэрэ хирэ болоод лэ, үдэртөө 5—6 дахин хүхүүлжэ байха хэрэгтэй... Түрүүшын уурагтай байхадда хэлэн хониг соо хонин эхир хурьгадаа яһалта салхажа байдаг. Эхир гараһан хурьгадай һулаша-мууханинх мурьсөөндэ тү-

рүүн хүхүүлэгдэдэг юм. Тингээд 6—7 хонихолоор эхынгээ һүндэ садахааа болонхон хойр—гурбаар гараһан хурьгада үнээнэй хайхан һун уулгагдажа захалдаг. Һүүлээрнэ, хахад нара, хорёод хонихолоорнэ тэдэнэе овёсой гурилаар худалгаһан бурдууг уулгагдажа захална. Энэ үедөө хурьгад мүн үбһэнэй шүүһе уужа, зөөлөхөн хайхан үбһэ шэмэжлэжэ, бүдүүн тэжээл эдижэ һурадаг байна.

Эхир хурьгалтай хонид илгалдажа, тусхай нэгэ хүндэ даалгадана. Бүдүүн тэжээлдэ орохолоорнэ эхир, гурба-гурбаар гараһан хурьгадай ааримынь эхэнэе һалгажа, амидань байлгагдадаг. Юуб гэхэдэ, хоёр-гурбан хурьга гараһан хонин тэдэнэе томо болоторын будтынь хүхүүлжэ байгаа һаа, ехээр туража, муудаха байна бишуу. Тэдэ хурьгадынь түрнэсэлдэжэ, садангүй үлэжэ байхадда муртэйгөөр томо болодоггүй.

Хонидые хэнзэлүүлхэдэ үдэсэтэй

Иигэжэ гансашы эхирлэнэ бэшэ, мүн нэгшэе хурьгалтай хоние хурьганин томо болотор хүхүүлэнгүй, бүдүүн тэжээлдэ хайн ормоорнэ һалгаад, зунай бэлшээрин эхилмэсээр найнаар адуулан таргалуулжа дахин ороондо оруулагда хэнзэлжэ болохо. Энэ жэлдэ отарынхид эртэ хурьгалһан 100 гаран хонидо шэнэ жэлэй гаратар хэнзэлхээр дахин ороондо оруулан юм. Түрүүшын хонид үлгөө мүнөө хурьгал болоо. Декабрийн тэн-баһаа

олоороо хурьгалжа захалхан. Тингээжэ мүнөө жэлдэ отарынхид зуун хонин бүриһөө 130 хурьга абахан.

Намарай һүүл, үбэлэй экин нарадуудта хэнзэлхээр хонидые искусственаар үржүүлэхэ гэхэдэ, зунай ааяма халуунай үедэ отогүй байжа, нилээд бэрхшээл үзэгдэдэг. Мүн хусануудшы шалайрхуу муу байдаг. Тинхэдэн отарынхид үлгөө үдэшин һэроундэ хүртгөө хүгтэй хуса табича, ороондо орохо болоһон хонидые нэгэ нэгээр олгуулжа байгаад, үржүүлдэг юм.

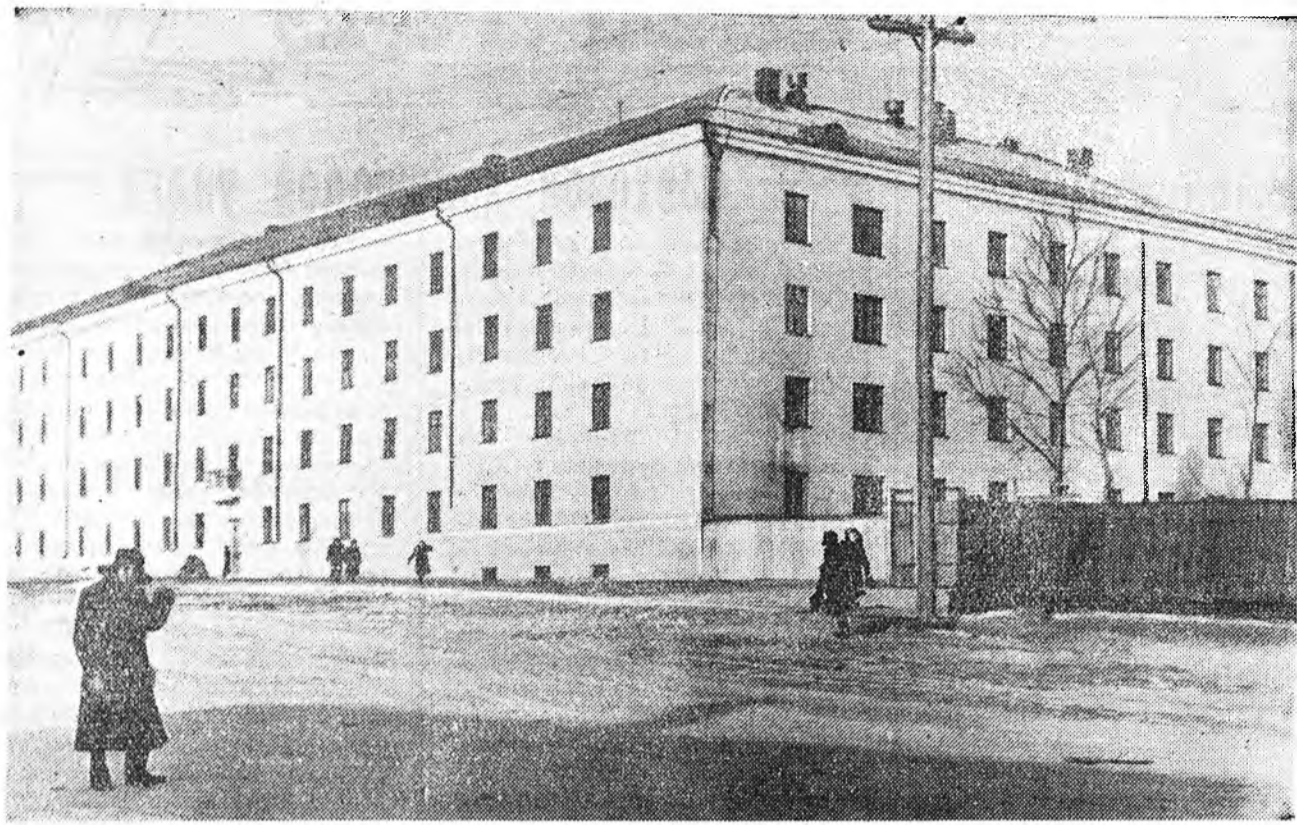
Хэнзэ хурьгадаа найнаар түлжүүлжэ шалаха хэрэгтэй. Отарынхид хонидойнгоо хурьгалалтада найнаар бэлдэхэ. Хонидой байра, илангаяа хурьгалтай хонидой байха хото найнаар, һурьхэггүйгөөр дулаалдаг. үбһэ тэжээл газараа зөөжэ асаргада. Хэнзэлһэн хонид онсо хайн хурууһа, эдэлүүлгэдэ табигдаха юм. Тингээд отарынхид ерхээ жэлдэ бүри олон хонид эхирлүүлжэ, хэнзэлүүлжэ, зуун эхэ хонин бүриһөө 160-һаа асаан бэшэ хурьга абаха, хонин бүриһөө 4—4,5 килограмм ноһо хайшалха зорилготой, урма хэшэлтэйгээр, этингэл найдабаритайгаар ажаллажа байна.

Балдан Самбуевичтай сугтаа хүдэлжэ, оролдосотой бэрхэ хонидо байһанаа харуулан нүхэдэнь, —тон түрүүндэ, тэрэнэй хүгшэн Долгор Норбоевай, нэгэдэхэ гарай хонидон Дансаран Самбуевич, хоёрдох гарай хонидон Зинаида Майтаевай шэн зоригто, эбтэй эетэй ажалын магтамаар.

—Оролдоо һаа, хонидо һанаһан соогоо үсхэжэ шадхаабди. Гансал буландаа бүхы оролдосоо гаража, хонин ажалдаа хамсыгаа шүжжа орохо ёнотойбди,—гэжэ суута Балдан хонид хөөрэнэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

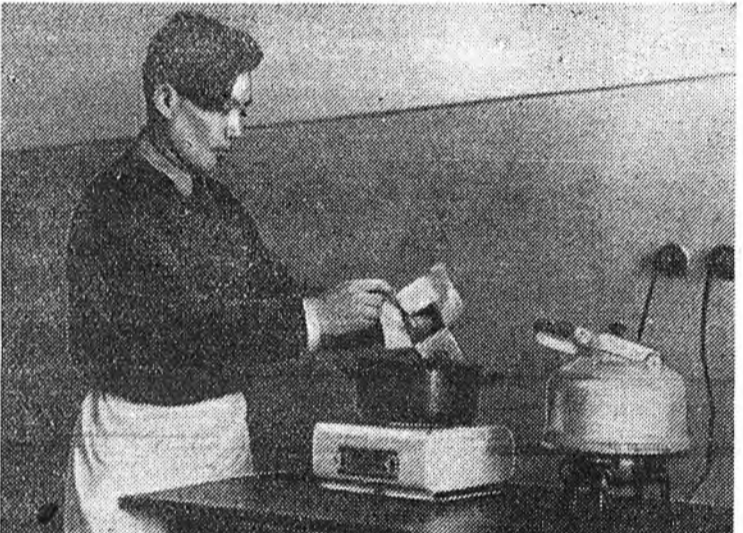
Студентнэрэй хамтын шэнэ байра

Улан-Удэ городой Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсэ 4 дахар томохон сагаан гэр толгоуулан гоёно. Энэ хадаа зорьонист и т у д а й студентнэрэй хамтын шэнэ байра гэснэ. (1-дэх зураг) Баяхан 640 гаран студентнэр шэнэ байрадаа орожо, түбхиноб.

Студентнэрэй хамтын байра дотороо тунгай түхээрэлгэтэй, 4-4 хүнэй байха таһалга бүхэндэнь 2-2 гардероб, хүн бүхэндэ түмбюк, гоё найхан орон, студ, стол гэжэ мэтэ хэрэгсэл бии. Тини дахар бүхэндэнь найн түхээрэлгэтэй уншалгын, амаралтын зал, кукни, хубсаба угааха газар түхээрэлгэнхэй. Мүн байшангай эгээн дорохи дахарта столово, мастерской бии юм.

Мүнөө студентнэрэй эхэ бүлэ өөрингөө байрада эбтэй эетэйгээр, хамтын журам наринаар сахин ажабуунад. Таһалга бүхэндэ старостанууд хунгарданхай. Таһалгын староста хамтын байрын журам сахихаа гадна, үдэр бүхэндэ дежурнаидуудыс томилдог юм. Таһалгада сугтаа байдаг хүнүүд хамтаржа, эдэгээ хэдэг болонхой. Дежурнаидууд эдэг бэлдэхэ таһалгала эсбэр байлгах, журам сахиха уялгатай.

Хамтын байрадаа холодоо ариг эсбэр, шуугаа шэмээгүй байдаг. Студентнэр өөһэдүнгөө таһалга соо унтаха, амарханаа гадна, номоо үзэхэ дүүрэн арга боломжтой. 2-доху зураг дээр 5-даху курсын студент Петр Очиров хэшээлдэ бэлдэжэ байна.

72-доху таһалгада мүнөөдэр агрономическа факультетэй 4-даху курсын студент Мунко Гармаев дежурна. Мүнөө Мунко дежурнын уялгыг дүүргэжэ, хамтынгаа хоол бэлдэжэ байна (3-даху зураг). Хүбүүд эхэнхидэ бэлэн мурнын хаража, элдэб консервэ, бэлэн пельмень гэжэ мэтэ эдидэг юм. Харин басагад мяха абажа шүлэ ланана, ондоошье эдэг булуулжа эднэг ха.

Зарим студентнэр сүлөөтэй сагтаа өөрингөө дуратай юм хэдэг: нонин номуудыс уншана, амаралтынгаа зал соо орожо, хүхидэг, сэнгэдэг. 4-даху зураг дээр 5-даху курсын студентка Шобохолова сүлөөтэй сагтаа уралан оёжо һууна.

Ингэжэ студентнэр өөһэдүнгөө шэнэ байрада эбтэй эетэй, хүхую сэнгүүгээр байнал.

Б. Гомбоев, студент.

СИРИН ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ МОСКВА ЕРЭЭ

Декабрин 10-най үдэр Сирийн Республикын правительствена делегаци «ТУ-104» самолёдоор Дамаскаа Москва ницлэжэ сэрэ. Сирийн Министрүүдэй Сөвдэй Түрүүлэгшын орлогшо, гүрэнэй министр, национальна обороннын министр, финансын министр Халед эль-Азем делегацие толгойло.

Нинтын хүдэлмэринүүдэй болон зам харилсаанай министр Фахер эль-Кайяли, национальна экономикын министр Халиль эль-Калляас, Сирийн экономикис хүгжөөхэ сөвдэй түрүүлэгшэ Хасан Джаббара болон экспертүүд: Сирийн армин генерална штабай начальнигай орлогшо генерал Амин Нефури болон генерал Базил Савайя гэшүд делегацида оролоно.

Нүхэд А. И. Микоян, М. Г. Пер-

вухин, СССР-эй Министрүүдэй Сөвдэй Түрүүлэгшын орлогшо И. И. Кузьмин, СССР-эй Обороннын министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд Сирийн Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмээлгэдэн Внуковска аэродром дээрэ Сирийн правительствена делегацие утгажа байгаа. Тэрэшэлэн СССР-тэ байдаг Сирийн элшэн сайд Салах эль-Дин Тарази, СССР-тэ байдаг гадаадын хэдэн дипломатическа түлөөлэгшүүдыс толгойгошорон утгажадай дунда байгаа.

Аэродром дээрэ суглархан хүнүүд Сирийн эрхэн айлшадые халуунаар амаршалаа.

Хүндэлэлэй харуулай начальни-

гай элидхэл шагнаһанайгаа һүүдээр, делегацие толгойгошо г-н Халед эль-Азем микрофоной урда үгэ хэлэһэн байна.

Сиридэ байдаг СССР-эй элшэн сайд С. С. Немчина болон сэрэгэй атташе полковник К. А. Засорин делегацитай хамта Москва ерлээ.

Сирийн правительствын даалгабяр эрхэн Сирийн делегаци Советскэ Союз Сири хоёрой хоорондо хэгдэһэн экономическа хэлсэе баталхан тухай грамотануудыс алдалда абалсаха юм. Мүн энэ хэлсэе бодото дээрэн бөөдүлхэ, Советскэ Союз Сири хоёрой хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ тухай асуудалаар хөөрөөлдэ байна.

(ТАСС).

ХИДЫН СААНААЛА

Индонезин правительствын тогтоол

ДЖАКАРТА, декабрин 9. (ТАСС). Индонезин премьер-министр ба обороннын министр Джуандэ декабрин 9-тэ тогтоол толило. Энэ тогтоолой ёһоор, Голландини, мүн Индонези Голланди хоёрой хүдөө ажахын холимог предпринятиуд, гадна тэдэй эд зөөринь болон плантацинуудыс энэ сагһаа хойшо республикын правительствын хинамжада абтана. Эдэ предпринятинуудта хүдэлмэригшэд саашаадаа Индонезин правительствын хүтэлбэри доро ажаллаха ёһотой гэжэ тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Индонезин армин штабай начальник Насутгон болон Индонезин финансын министр Сутико гэшүд хамтын мэдүүлгэ толило, ингэжэ соносхобо: декабрин 7-до Индонезин профсоюзай гартаа абатан, Джакартада байдаг Голландин 3 томо банк саг зуура Индонезин армин хинамжада абтаба. Индонезин гүрэнэй банк эдэ банкуудыс хүтэлбэрилжэ байха.

Декабрин 9-дэ Индонезин профсоюзай гэшүүн — хүдэлмэришэд «Борсуми» гэдэг Индонезидэ байдаг Голландин худалдаа наймаанай аймагтар томо дүрбэдхи компание буляжа абаа.

«КЛМ» гэжэ Голландин авиакмпаниин Джакарта, Палембанг, Бандунг, Сурабай болон Медан городуудта байдаг эмхи зургаануудыс, мүн эд зөөринь «Гаруда» гэжэ Индонезин правительствын авиакмпаниин мэдэлдэ оробо гэһэн правительствын заабари толилодо. Энэ заабарин ёһоор Джакартын аэропортдохи «КЛМ» компаниин самолёдуудай байдаг газарыс Индонезин агаарай-сэрэгэй хүснүүдэй түлөөлэгшэд эзэлэ.

Мадрас штатта Неру үгэ хэлээ

ДЕЛИ, декабрин 10. (ТАСС). Индин информационо бюорогой мэдээлэлэй ёһоор, Мадрас штатта Тиручи гэжэ нотагта болоһон митинг дээрэ Индин премьер-министр Неру декабрин 9-дэ үгэ хэлээ. Индизэ түрүү, бата нэгэдэлтэй шэнэ гүрэн болгохо гэгээн айхабтар эхэ зорилго мүнөө Индин арадай урда табигдаад байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Бөө даанхай болоһор 10 жэлэй туршада Инди түхэл шарайгаа нилээд эхээр хубилгаа гэжэ тэмдэглээд, Неру ингэжэ хэлээ: «мүнөө 370 миллион эрнотэй манай арад хүгжэһэн дардам үргэн замаар дабшажа ябана».

Оройнгоо баялигыс улам арьбадхан, элдэб продукци, түбхын түрүүндэ хүдөө ажахын продукцие улам эхээр абадаг болоол наа, Индин арад орошо улам бэхжүүржэ шадхаха гэдэ Неру саашан үргэжэжүүлэн хэлээ.

Мүн Неру планетэ хоорондын аяншалга хэхэ тушаа, хэмэл олоноуд тушаа асуудалад тогтобо. Эрдэн ухаагаа ёһотой найнагаа хүгжөөһэн наса бүхэн бусадһаа түрүүлжэ шадха юм гэжэ премьер-министр элдээ. Хүн түрэлтэй түүхэдэ ани түрүүшанхэ, замбуулинай хизааргүй дайда хүнэй мэдэлдэ оруулажа эхилбэ гэжэ Неру хэлээ.

Индонезин компартиин ЦК-гэй политбюрогой мэдүүлгэ

ДЖАКАРТА, декабрин 9. (ТАСС). Индонезин коммунистическа партини ЦК-гэй политбюро мэдүүлгэ толило, «КПМ» гэжэ Голландин судходно компание хинамжадаа абахын тулада Индонезин правительствын бөлүүлжэ байһан хэмжээ-ябуулгануудыс найшаагаа.

Голландин предпринятиуудай эзэд болон мэргэжэлтэд, мүн тэдэй тагнуулашад бидэндэ эхэ хоро хүргэжэ болохо байна, тинмэһээ нэргымжэтэй байха шухала гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Джуандын правительстве унагааха, мүн президент Сукарнын айнаһые хайхаха гэгээн һэдэлгэнүүд Голландин болон бусад ороноудай империалистнуудай үүдхэн хэрэг мүн гэжэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Эдэ империалистнууд хадаа хүсэд бөө даанхай болохын түлөө Индонезин ард зоной хэхэ байһан найн хайхан хүдэлөөе дараха гэжэ оролоно.

Оманай ард зон Англиин довтологшодто эсэргүүсэн тэмсэлээр

КАИР, декабрин 10. (ТАСС). Джебель Аль-Ахдар гэжэ хаданг нотогые эзэмдэхэ ханаатай Англиин сэрэг хоёр дахин шанга довтоло хэхэ, тэдэндэнь Оманай ард зон хатуу харюу үгөө гэжэ Каирта байдаг Оманай түлөөлэгшэ мэдээсэна.

Эдэ тулалдаануудта Англиин сэрэг 104 хүнөө алуулаа гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. 26 хүн плендэ абтаа, мүн 3 бронемашина, аялээд эхэ буу ээбэг дайсалдаа буляжа абтаһан байна. Тинхэдэ Англиин нэгэ самолёт унагаагдаа.

Ифридэжи байдал

ПАРИЖ, декабрин 10. (ТАСС). Буналгаашадтай отрядуд Испаниин колонизаторнуудта эсэргүүсэн, Ифридэ амжалтатгайгаар тэмсэлээр Оройдоол декабрин 1-һээ эхилжэ буналгаашад олон винтовко, автоматнуудыс, хэдэн томо бууинуудыс тэрэшэлэн сэрэгэй эхэ хэрэгсэл болон элдхэ хоол дайсалдаа буляжа абаа юм гэжэ «Юманите» газет мэдээсэна.

Ифрине саашадаанье эзэмдэжэ байха һэмдэ гэжэ испаниинхид элдэ ямаршыс хуулита эрхэгэй гэжэ Мароккын правительство тонолоно.

Америкийн ядерна болон ракетни буу зэбсэе Англида байлгахгүйн түлөө тэмсэл

ЛОНДОН, декабрин 9. (ТАСС). Атомна, водородно бомбонудыс тэһэн Америкын бомбардировщицуудай Англи дэгүүр саг үргэдхэ нийдэжэ байхадан, мүн үлэмжэ оло ошологгүй баллистическэ ракетни нүүдыс табиха түхээрэлгыс Англида газар дээрэ бариха гэгээн түсбэй зохёгдожо байхад Англиин олонинитэ улам эхэһэн ханаата болоһон США хадаа сэрэгэйшыс, техниканыс талээр ямаршыс ороһоно буюу гэгээн худал болодоо үндэһэн ябуулагдадаг «хүсэ» баримтаһаа политикын буруу хүрэн тухай Америкын хэмэл одоной тэһэршэһэн ушар шөө дахин харуулаа гэжэ хэлбэлэй олон органуд бэшээд, ээбэг бүтээхэ ябалалыс болуулаа урлална.

Редакторай элэги О. ГОМБОЕВА

АМЖАЛТА

Матросовой нэрэмжэтэ тосхой зүүн урда, багахан боорини үбэр талада, зүүн баруун тээһэнэ гоизойһон томо байһан холоһоо харагдаа. Байшангай үрхэнөө баглар сагаан утаан бад байса гаржа, үбэлэй хүйтэн жабарта сохигдон газар шарбаад тунаа.

Энэнай хуурай шабараар хирпинсэ сохидог завод болоно. Барилгануудыс материаллаар хангаа зорилготой заводой хүдэлмэришэд ойро найаан урагшатай Урматтайгаар ажаллажа байнхай. Эдэнай габиһагай ажал хэрэгые харуулан тулада хэлэн жэшээ барилтануудыс дурдаа.

ЖЭЛЭЙ ЭХИНДЭ

Коллектив бүхэн жэлэй эхиндэ сугларжа, юу хэхэ, ямараар ажаллаха тухайдаа хөөрөөлдэдэг заншалтай гэһэнэ. Энэ ёһые баримталан, хирпинсын заводой хүдэлмэришэд хамтынгаа суглаа зарлаад, жэлэйнгээ түсбэ яажа, ямар аргаар болзорноон урид дүүргэхэб гэһэн асуудал зүбшэһэн байна.

Заводой түрүү хүдэлмэришэд, коммунистууд арга боломжобо багсаан тооложо үзөөд:

—Жэлэйнгээ түсбөө гадуур хоёр миллион хэйг хирпинсэ үгэжэ шадха байнабди.—гэжэ сугларшаданай анхаралда соносхон юм.

—Дан үлүүдүүлжэрхэб бэшэ гүт, нүхэд?—гэжэ этигэл багатай заримань маргаа һэн.

ОНШОНЬ ОЛДОО

Жэлэй түрүүшын хоёр-гурбан нарын дүнгүүдыс гаргахад, уялгын бираггүйхэнөөр дүүргэдэжэ байһанин элирээ.

—Ямар хэмжээ абаа наа, хэрэнай найжарха гэшэб?—гэһэн асуудалда заводой коммунистар харюу үгөө.

Ажалайнгаа эмхидхэлэе тэд ондоо болгос гэжэ тэдэнэр дуралхаа һэн. Тэрэн ямар ушартай байгааг гэхэдэ, хүдэлмэрин гурбан халаан тогтоохо, амаралтын үдэргүйгөөр —шэнэ графигаар ажаллаха гэгдэһэн юм.

Энэ дуралхалынь хүдэлмэришэн бүхэн найшаагаа. Үнэхөөрөөшье, нимэ заводые нэгэ үдэр соо минн байлгал—аяар таби гаран мянган хэйг хирпинсэ абтангүй үлэ-

ШЭНЭ ЦЕХУУД

Городой предпринтинуудай котельнэй хэмгүй эхэ шлак гараад, зарим ушарта хэрэглэгдэнгүй хосорно. Тэрэни хэрэглэхэдэ яаха юм? Энэ асуудал заводойхидыс хонирхуулжа захалаа. Бүхы талаһаан тооложо үзөөд, ингэжэ шиндээ:

—Хүдэлмэришэд олдохо. Байра бии. Шлагаар томо хирпинсэ хэхэ цех эмхидхэхэ шухала.

Иймэ шэнэ цех эмхидхэгдээд, тэндэ нэгэ пресс тодхогдобо. Цехын хүдэлмэришэд богони болзор соо шэнэ арга шудалаад, жэлэйнгээ түсбэ болзорноон урид дүүргэжэрхэб. Октябрын нэгэннээ хойшо түсбөө гадуур продукци гаргажа байна.

—Жэлэй эсэс хүртээр хоёр зуу мянган хэйг нимэ томо хирпинсэ барилгануудта үгэхэбди,—гэжэ цехын хүдэлмэришэд мэдүүлээд, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнхай.

Гэр байрануудай олоор баригдаха бури барилгын материал улам эхээр хэрэгтэй болоно. Мүнөө республика доторнай алебастр эхэ хэрэгтэй бололо байна. Барилгашалай хэрэглэмжэ, эрилтыс найнаар хангахын тула шухала хэмжээ абаха гэгээн зорилго заводойхидой урда табигдаа.

Мүнөө энэ цех түлэг хүдэлжэ байнхай. Галдагдажа хэбэрэ болон шулуун тээрмэдэ орожо үлти-

ЗОРИГЖУУЛХЫ ХҮСЭН

Совет засагай дүшэн жэлэй ойн хүндэлдэ дэлгэрһэн бүгдээр арай социалистическэ мурьсөөндэ хабадалсан, энэ заводой хүдэлмэришэд ажалдаа эхэхэн амжалта туйлаа. Гуша гаран түрүү хүнүүдэй нэрэ заводой Хүндэлэлэй доскада бэшгэдэнхэй.

Арга боломжобо ашагтайгаар хэрэглэжэ, ажалай эмхидхэлэе найжаруулан заводойхид хирпинсэ, шлакболзуудыс, алебастр гаргах түсбөө болзорноон хоёр нара шахуу урид дүүргээ.

Заводой эрхим хүнүүдэй тоодо электрик М. Токарев, слесарь И. Чекин, хүдэлмэришэд С. Петров, Т. Попова, экскаваторщик И. Коноваленко болон бусадые нэрлэжэ болохо байна. Эдэнэр холодоо бүтээсэ хэтэйгээр хүдэлжэ, зон нүхэдтөө зоригжуулхы жэшээ харуулаа. Түрүүшүүд тухайдаа «зоригжуулхы хүсэн» гэжэ заводойхид зүбөөр хэлсэдэг.

—Шэнэ жэлдэ манай урда шэнэ зорилго табигдана. Энэ зорилгобо амжалтатгайгаар дүүргэхын тула шэнэ арга боломжо элирүүлэн, ашагтайгаар хэрэглэхэ ёһотойбди,—гэжэ бүгдэһэнгөө наһалыс мэдүүлэн түрүү хүдэлмэришэн нүхэр И. Чекин хэлэнэ.

Ш. БУДАЕВ.